

Gerbiamieji kolegos notariai ir užsienio svečiai,

Sveikinu jus atvykus į Vilnių ir dėkoju šios dienos tarptautinio seminario „Praktiniai Europos reikalavimų dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos ir asmens duomenų apsaugos aspektai“ organizatoriams – Europos notarų tinklui ir Lietuvos notarų rūmams.

Bandysime per vieną dieną aptarti dvi skirtingas ir labai plačias sritis, kurių kiekvienos analizei, ko gero, prireiktų keleto dienų. Visame lotyniškojo notariato pasaulyje stebime tendenciją, kad valstybės vis daugiau atsakomybės suteikia notarams kovojant su pinigų plovimu ir stiprinant teroristų finansavimo prevenciją. Šis vaidmuo Lietuvoje notarams pažįstamas jau seniai. Jau daug metų tvirtindami sandorius Lietuvos notariai turi pareigą informuoti Lietuvos Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą apie keistas ir įtartinas transakcijas, įtarimų keliantį atsiskaitymą grynaisiais pinigais ir neaiškius grynujų pinigų šaltinius. Notariai dar daugiau pareigų gavo praėjusiais metais, kai 2017 metų liepos 13 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo įstatymo pakeitimai. Jais remiantis, atliekant nekilnojamojo daikto pirkimo-pardavimo, įmonės pirkimo-pardavimo, vertybinių popierių pirkimo-pardavimo, akcijų pasirašymo sutartis, pinigų dovanojimo ir paskolos sandorius, notaras privalo nustatyti kliento ir naudos gavėjo tapatybę. Notarui taip pat pateikiamas pareiškimas dėl asmens dalyvavimo

politikoje. Notaras tikrina užpildytų pareiškimų teisingumą, tam vadovaudamasis patikimais ir nepriklausomais šaltiniais. Jei asmuo atsisako užpildyti ir pasirašyti tokį dokumentą, notaras privalo atsisakyti atlikti notarinį veiksma.

Šios priemonės ir didesnė notaro atsakomybė labai gerai dera su kitų teisės aktų nuostatomis, kuriomis valstybė numatė didesnę notarų vaidmenį kitose prevencinio teisingumo srityse. Norėčiau paminėti ir Lietuvos notarų vaidmenį kovoje prieš neteisėtą praturtėjimą. 2015 metų sausio 1 dieną įsigaliojo neteisėto praturtėjimo prevencijos priemonės, numatančios, kad Lietuvoje privalomai notariškai tvirtinami vekseliai, kurių vertė didesnė kaip 3 tūkstančiai eurų, paskolos grynaisiais, kurių suma viršija 3 tūkstančius eurų, bei uždaryjū akcinių bendrovių akcijų pirkimo–pardavimo sutartis, kai parduodama 25 procentai ar daugiau uždarosios akcinės bendrovės akcijų arba akcijų pardavimo kaina yra didesnė kaip 14,5 tūkstančio eurų.

Taigi, Lietuvos notaram atsakingai žiūri į valstybės jiems paskirtas funkcijas. Tikime, kad šiuos darbus atliekame kokybiškai ir profesionaliai.

Kita šios dienos seminaro tema taip pat turi išskirtinį aktualumą. Asmens duomenų apsauga yra nuolat karšta tema Europoje, ypač po priimto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo. Notaro darbe duomenų apsauga – visuomet didelis iššūkis. Šiandien salėje matome ne tik Europos notarų tinklo delegatus, bet ir daug Lietuvos notarų, kuriems asmens

duomenų apsaugos tema itin aktuali. Įgyvendinant minėtąjį reglamentą, nuo 2018 m. gegužės 25 d. keičiasi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas ir pradedamas tiesiogiai taikyti Reglamentas. Todėl visiems čia esantiems būtina žinoti, kaip tinkamai naujas nuostatas įgyvendinti.

Dar sykį dėkoju visiems susirinkusiems ir linkiu įdomaus ir prasmingo seminario.